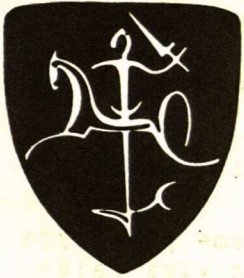

Lap

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 3/4 (438/439)

1986 liepos 23

SUNKIĄ NAŠTĄ DAUG RANKŲ KELIA

1953 Vokietijos LB valdyba nupirko Rennhofo pilį Hüttenfelde su apie 5 ha parku ne savo, bet Vasario 16 gimnazijos reikalams. Tai buvo genialus jos vadovų žvilgsnis į ateitį.

Jau 36 metai kai ši gimnazija veikia. Daug kas netikėjo, kad ji taip ilgai išsilaikys. Visą laiką sklido gandai, kad ji po vienerių kitų metų užsidarys. Sumažėjęs mokinių skaičius ir kelios sunkios krizės, atrodė, šiuos gandus patvirtins, o 1984 gaisras, sunaikinęs berniukų bendrabutį Rennhofo pilyje, tikrai galėjo užversti paskutinį gimnazijos istorijos lapą. Tačiau iki šiol mūsų mokykla visus sunkumus nugalėjo. Jos darbo sąlygos nuolat gerėja.

Labai vargingomis sąlygomis ji buvo įkurta Diepholzo kareivinėse. 1954 perkelta į nuosavas, tačiau labai ankštas patalpas Hüttenfelde. Mokiniai apgyvendinti pilyje, o klasėms, virtuvei ir valgyklai buvo pastatyti nauji barakai. 1965 vėtoje senų barakų pastatyti modernūs klasių rūmai, o 1972 mergaitės įsikėlė į naują bendrabutį.

Šiuo metu statomas naujas 60 vietų berniukų bendrabutis su laisvalaikio kambariais berniukams ir mergaitėms. Jis statomas pagal naujus vokiečių valdžios reikalavimus. Kiekvienas kambarys turės visus patogumus, kaip viešbutyje - dušą, išvietę ir prausyklą. Bus bendrabučio vedėjo butas, vieno kambario butas pavaduotojui, kiekviename aukšte budinčiojo kambariai ir virtuvėlė berniukams, televizijos kambarys, ligonių kambarys, maža skaitykla, žaidimų kambariai ir du dideli laisvalaikio kambariai, kuriuos sujungus, pasidaro 120 žmonių talpinanti salė.

Naujas berniukų bendrabutis kainuos 3.500.000 DM, kurių 3.000.000 DM duoda vokiečių valdžia, gi 500.000 DM reikia sudėti lietuviams.

Šią vasarą bus pastatytos taip pat naujos sporto aikštės krepšiniui ir tinkliniui. Jos kainuos 87.000 DM, kurių 58.000 DM paskyrė valdžia, o 29.000 DM reikės lietuviams sudėti. Ir atstatoma pilis nemaža dalimi tarnaus gimnazijai. Joje bus gimnazijos biblioteka ir skaitykla, muzikos ir darbalių kambariai, salė ir koplyčia. Pilyje bus patalpintas Lietuvių kultūros institutas su lituanistine biblioteka, archyvu ir tautodailės muziejumi.

Tokiu būdu Romuva taps Vokietijos, o gal ir visos Vakarų Europos lietuvių kultūros centru. Užbaigus visas statybas, čia, ypač atostogų metu, galės vykti įvairiausi suvažiavimai, susirinkimai ir stovyklos.

Pilies atstatymas gali kainuoti tarp 5 ir 6 milijonų DM. Apie 3 milijonus sumokės draudimas. Likusių sumų reikės prašyti iš vokiečių valdžios, bet valdžia nieko neduoda be lietuvių įnašo. Todėl ir pilies remontui tikriausia reikės surinkti bent 500.000 DM.

Modernios patalpos ir įrengimai pritrauks ir daugiau mokinių. Jau dabar jų skaičius pakilo ir praėjusiais mokslo metais prašoko 90. Iš pradžių mokiniai atvykdavo veik tik iš Vokietijos. Per paskutinius 15 metų vis daugiau jaunuolių suradavo kelią ir iš kitų kraštų. Praeitais mokslo me-

tais gimnazija lankė mokiniai iš Vak.Vokietijos, JAV-bių, Kanados, Argentinos, Urugvajaus, Dominikonų Respublikos, Mali ir Australijos. Anksčiau jau yra mokėsi ir iš Anglijos, Švedijos, Olandijos, Belgijos, Brazilijos, Kolumbijos ir Venezuelos. Taigi nėra pasaulio krašto, kuriame gyvena daugiau ar mažiau lietuvių, nepasinaudojusių šia gimnazija. Per 36 metus ji yra tapusi viso pasaulio lietuviško jaunimo mokykla. Todėl viso pasaulio lietuviai turėtų rūpintis jos gerove.

Vasario 16 gimnazija yra vienintelė lietuvių gimnazija laisvajame pasaulyje. Turėtume stengtis, kad jos darbo sąlygos būtų kuo geresnės, jog visi galėtų ja pasinaudoti ir pasididžiuoti. Niekur neturėsime tokių palankių sąlygų, kokias turime Vak.Vokietijoje, kur 2/3 visų reikalingų lėšų duoda valdžia, o statyboms net ir daugiau. Tačiau valdžia duoda nors ir didelę, bet tik dalį lėšų ir tik ta sąlyga, kad ir lietuviai prisidėtų. Jeigu lietuviai, pavyzdžiui, naujo bendrabučio statybai vietoje reikiamų 500.000 DM tesurinktų 400.000 DM, tai ir valdžios parama atitinkamu procentu sumažėtų. Tuomet vietoje žadėtų 3.000.000 DM tepaskirtų 2.400.000 DM. Tai būtų baisus nuostolis.

Todėl turime stengtis žūt būt reikalingas lėšas surinkti, nes berniukų bendrabutis gimnazijai būtina reikalingas. Ligšiol jau sutelkta 300.000 DM su viršum daugiausia iš Vokietijos lietuvių, bet ir Amerikos, Kanados, Anglijos bei Australijos lietuviai įsijungė į vają. Didelė padėka tenka Pasaulio LB valdybai, kuri įkūrė centrinių gimnazijai remti komitetą, vadovaujamą Karolio Milkovaičio, šiuo metu sėkmingai pravedantį statybos vają.

Taip pat reikia dėkoti ir aukščiau suminėtu kraštų LB valdyboms už paramą. Remkime visi, kiek tik galime, šias statybas. Kai bendromis jėgomis jas užbaigsime, visi ir pasinaudosime.

IŠKELTI VAINIKAI ANT PILIES IR BENDRABUČIO

Kaip Lietuvoje, taip ir Vokietijoje, kai pastatomos namo sienos, uždedamos ir sugrebėstojamos stogo gegnės, statybininkai iškelia vainiką, o statytojai turi juos pavaišinti. Tokios iškilmės vyko Romuvoje š.m. balandžio 18, paruošus atstatomas po gaisro pilies ir naujo berniukų bendrabučio stogus uždengimui.

Popiet prisirinko pilnas kiemas šventiškai apsirengusių statybininkų, gimnazijos mokinių bei mokytojų, Hüttenfeldo lietuvių. Atvyko ir Süddeutsche Rundfunk automobilis su visa aparatūra bei kelių vokiečių dienraščių korespondentai. Įrengti mikrofonai kieme ir ant stogo.

Prie pilies iškilmą pradėjo Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Š m i t a s . Jis pasveikino Bergstrasse's apskrities viršininką dr.Kassmann, Lampertheimo burmistrą Dieter, architektą prof.Ulrich Beck, statybos firmų vedėjus ir jų darbininkus, mokytojus, mokinius ir kt. Direktorius prisiminė, kai prieš 6 metus sėdėjo su architektu Ulrich Beck ir skaičiavo kiek kainuotų pilies remontas. Prof.Beck jau tuomet buvo ir planą su samata paruošęs. Bet prieš dvejus metus kilęs gaisras visus skaičiavimus apvertė kojomis aukštyn. Ugnis ir gaisrininkų vanduo padarė didelius nuostolius. Reikėjo viską iš naujo skaičiuoti. Šio darbo ėmėsi jau anksčiau su pilimi gerai susipažinęs tas pats prof.Beck.

Gaisras atnešė sunkiai išsprendžiamų problemų gimnazijai. Berniukus teko apgyvendinti patalpose, kur anksčiau vyko pamokos, o klasėms pastatyti barakus. Su draugiška vokiečių įstaigų pagalba visus sunkumus pavyko nugalėti.

Berniukų bendrabutį jau anksčiau buvo ruošiamasi statyti. Gaisras privertė pauroštus planus nedelsiant vykdyti. Su pilies atstatymu pradėtas statyti ir berniukų bendrabutis. Jis kainuos 3,5 milijonų DM. Jo statybos darbų ir įrengimo finansavimas užtikrintas. Lietuviams tenka sudėti tik pusę milijono DM. Daugiau kaip pusė tos sumos jau surinkta.

Prasčiau su pilies atnaujinimo darbų finansavimu. Skaičiuojama, kad jie pareikalaus apie 5-6 milijonus DM.Draudimas moka tik gaisro padarytus nuostolius, t.y. apie pusę reikiamos sumos. Direktorius išreiškė viltį, kad ir čia vokiečių įstaigos - federalinės, kraštų bei komunalinės - ateis į pagalbą sukurti vertingą ne tik Vokietijos, bet ir visų Europos lietuvių kultūros centrą.

Lampertheimo miesto burmistras Giesbert D i e t e r džiaugėsi, jog per palyginti trumpą laiką tiek daug padaryta ir šiandien jau galime švesti vainikų iškilimą. Prieš trejetą metų įvykęs Romuvos perkėlimas iš Baden-Württembergo krašto į Hesseno kraštą lietuviams buvo naudingas, nes po pilies gaisro susilaukė iš abiejų kraštų pagalbos. Išreiškė viltį, jog

ir pilies atstatymo darbų finansavimo klausimą pasiseks teigiamai išspręsti. Linkėjo remonto ir statybos darbus tęsti ir baigti be nelaimingų atsitikimų.

Pilies atstatymo ir berniukų bendrabučio statybos architektas dipl.inž.prof.Ulrich B e c k pastebėjo, kad šiandien yra statybos darbininkų šventė. Internato statyba vyksta labai sparčiai - net šaltos žiemos dienos jos nesutrukdė. Kai reikėjo dėti pamatus, pasirodė, kad viršutinis žemės sluoksnius per minkštas. Teko gražti žemę iki kieto sluoksnio, ant jo įtaisyti cementinius apskritimus ir tik ant jų dėti pamatus. Vėliau bendrabučio statyba vyko sparčiai.

Keblumų atsiranda, statant daugiau kaip pusantro šimto metų senumo pilį. Reikia jos patalpas pritaikinti šių dienų reikalavimams. Statybos priežiūros įstaigos reikalauja, kad ir statybos medžiagos, ir elektros laidai, ir šildymo katilai bei vamzdžiai ir visa kita atitiktų gaisro apsaugos, šilumos taupymo bei kitokius reikalavimus. Paminklų apsaugos įstaiga neleidžia nieko keisti iš lauko pusės. Tenka taipgi žiūrėti, kad pilyje žadamas įkurti lietuvių kultūros centras ir kitos institucijos turėtų vertingas patalpas. Tų reikalavimų išpildymas brangiai kainuoja. Dėlto to ir atsirado 3 milijonų DM finansavimo skylė.

Prie pilies sueina visi Hüttenfeldo keliai. Atnaujinus pilį, pagražės Hüttenfeldo veidas. Todėl vietos įstagos turėtų stipriai paremti pilies atstatymo darbus. Dėkojo visiems rangovams ir jų darbininkams už gerą darbą ir bendradarbiavimą. Pranešė, kad medžio darbus pilyje atliko hüttenfeldiškė Helmut Schmitt firma.

Tuo tarpu nuo pilies stogo pasigirdo jauno tos firmos savininko balsas. Apsivilkęs šventišku juodu senovišku dailidės drabužiu, laikydamas rankoje šampano taure, Helmut Schmitt per mikrofoną skaitė baladę, aptariančią dailidės amato naudą ir garbę. Tai esanti seniausia profesija, žinoma nuo pasaulio pradžios. Ir Kristaus globėjas šv.Juozapas buvo dailidė. Baigdamas oraciją, išliejo šampaną ir sudaužė stiklą ant pilies stogo, linkėdamas, kad to pastato gyventojai ir darbuotojai būtų apsaugoti nuo nelaimių: žaibo, audros, gaisro, tarpusavyginčių ir kitokių negandų. Pavaždėmis suminėjo savo firmos darbininkus, dirbusius prie paruošimo pilies ir bendrabučio stogų dengimui.

Kiemas bematant ištuštėjo. Mokiniai nuėjo vakarieniam, o svečiai apžiūrinėjo pilį ir berniukų bendrabutį. Mokinius pasekė ir statybininkai - jiems nereikėjo apžiūrinėti labai gerai pažįstamų pastatų.

Po vakarienos mokiniai išsiskirstė, bet statybininkai paliko. Prie jų prisidėjo, po statybų apžiūrėjimo atėję, statybos firmų savininkai, inžinieriai ir namų savininkai - Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybų nariai su svečiais.

Tradicinis vainikų pakėlimo vaišių patiekalas - rūkyta šoninė (Kassler Rippchen) su raugintais kopūstais ir alumi. Šįvakar niekas nesiskubino namo. Bešnekučiuojant teko patirti, kiek daug tautybių darbininkų stato pilį ir bendrabutį. Sunku pasakyti kurių daugiau - vokiečių ar italų. Neturėjo ir turkų bei lenkų, o gal dar ir kitų tautybių.

Septintai dėžei alaus ištuštėjus, pasigirdo vokiečių bei lietuvių dainos ir sąmojai. Įsimaišęs į dainininkų būrį, garsiai traukė ir juokavo visados judrus bei linksmas prof.Beck, ta proga pagilindamas savo lietuvių kalbos žodyną naujais žodžiais. Jis mėgsta lietuvius nustebinti lietuvišku pasisveikinimu ir keletu išmoktų sakinių.

Ta proga piliai atstatyti Antanas Šiugždinis, senj., paaukojo 100,--DM, o Bernardas Budreika - 200,--DM.

----- xXx -----

B a d Z w i s c h e n a h n

Šios LB apylinkės pirmininkas Vaitiekus Federavičius š.m. gegužės 21 atšventė 90-ji gimtadienį. Jubiliatą pasveikino savivaldybės vadovybė ir įteikė garbės raštą su dovanomis. VLB Bad Zwischenahno apylinkės vardu sveikino išdininkas Mockevičius, vokiečių katal.parapijos klebonas, giminės bei pažįstami.

Š.m. gegužės 31 V.Federavičius susituokė su 1984 iš Lietuvos atvykusia Juzefa Šarpnickiene. Sutuoakė kun.P.Girčius, dalyvaujant ir kun.V.Šarkai. Sutuoaktuvės buvo labai iškilmingos. Iš Kanados buvo atvykęs sūnus su dukra ir žentu. Puotauta Baltojo Karvelio (Weisse Taube) sveitainėje. Tarp garbingųjų svečių buvo abu lietuviai kunigai, vokiečių katal.parapijos atstovai su klebonu pater Bonk ir kt. Iki vėlyvo vakaro skardėjo lietuviškos dainos.

S t u t t g a r t

Vietos LB apylinkės narių visuotinis susirinkimas įvyko gegužės 31. Pirmininkavo inž.Vytautas Truncas, sekretoriavo Marytė Šulcienė. Ligšioliną veiklą apžvelgė kun.Kaz.Senkus. Išrinkta nauja apylinkės valdyba, kurią dabar sudaro: pirmininkas Elgardas Šulcas, vicepirmininkas kun.Kazimieras Senkus, sekretorė Marytė Šulcienė ir narės - Zinaida Glemžienė ir Sofija Baublienė. Kontrolieriai - Martynas Mileris ir Vyt.Truncas.

K e t s c h

VLB Schwetzingeno apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyko š.m. liepos 13 Ketsche, Gamtos draugų svetainėje. Susirinkimą atidarė ir pravedė pirmininkas Jonas Vitkus. Išrinkta nauja LB apylinkės valdyba: pirmininkas Jonas Vitkus (Adolf-Kolping-Str.4, 6806 Viernheim. Tel.06204-71449); sekretorius Jonas Stuknys (Linckstr.2, 6830 Schwetzingen. Tel.06202-10202); išdininkas Vilius Kurcas (Hockenheimer Str.95, 6834 Ketsch, Tel.06202-62295); kontrolierius Wiliam Valaitis (Goethestr.19, 6830 Schwetzingen. Tel.06202-23607).

Išreikštas pageidavimas, kad naujoji vadovybė ir toliau palaikytų gerus santykius su nariais ir kitais tautiečiais bei su LB centru. Po susirinkimo, begirkšnodami alutį ir bešnekučiuodami, nariai sudėjo 70, --DM Vokietijos LB valdybos INFORMACIJOMS leisti.

--- oOo ---

M O T I N O S D I E N A

S t u t t g a r t

Pagal lietuvišką tradiciją, švabų sostinės ir apylinkių lietuviai savo motinėles pagerbė pirmąjį gegužės sekmadienį - gegužės 4-tą. Tėviškės namuose (Haus der Heimat) ekumenines pamaldas laikė kun.Kaz.Senkus ir kun.M.Klumbys. Pastarasis ir pamokslą apie Dievo malone gaivinamą motinų meilę pasakė. Giesmes palydėjo pianistas a.Appenzeller.

Programoje motinos garbei giedojo bei dainavo kun.K.Senkus ir A.Beckerienė. Trys Šulciukai ir A.Cesevičius skaitė eilėraščius. Kaip visados, taip ir šįkart kavute pasirūpino E.Repšienė, o pyragais - K.Sartaurienė su dukra, E.Bolcienė, A.Beckerienė, S.Baublienė. Bendruose pašnekėsiuose prisimintas motinų gyvenimas bei padėtis nepriklausomoje Lietuvoje ir dabartinėmis sąlygomis. Daug dainuota.

R o m u v a

Motinos dienos minėjimą suruošė Romuvos lietuvių moterų klubo valdyba gegužės 10 Vasario 16 gimnazijos patalpose. Popiet Hüttenfeldo katal.bažnytėlėje ekumenines pamaldas laikė kat.kun.E.Putrimas ir evang.kun.Fr.Skėrys.

Minėjimą Romuvoje pradėjo Lietuvių moterų klubo pirmininkė Vida Sabienė. Paskaitą apie motiną ir jos vaidmenį lietuviybės išlaikyme skaitė vyr.skaut. Meilė MICKIENĖ. Motinos apdovanosotos gėlėmis. Plati ir įdomi buvo meninė programa. Lietuviškų estradinių dainų rečitalį nuotaikiai atliko solistė Nelė PALTINIENĖ, palydint muzikos mokyt.Arvydui Paltinui. Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama Živilės GRODBERGIEMĖS, darniai sušoko ketvertą mūsų liaudies šokių. Bendriems šokiams grojo tranki muzika. Gausus buvo lietuviškų valgių bufetas, veikė loterija.

R a s t a t t

Rastattiškiai Motinos dieną atšventė Sekminių išvakarėse - gegužės 17. Ekumenines pamaldas laikė tėv.Alf.Bernatonis ir kun.Fr.Skėrys. Paskaitą apie motinų rūpesčius bei jų nuopelnus tautai, šeimai, Bažnyčiai ir valstybei skaitė mokyt.Bronė LIPŠIENĖ. Anot jos, motinos neša atsakomybę ne tik už save, bet ir už vaikus.

Vietinis saviveiklininkų ratelis dainavo lietuviškas dainas. Lietuvos motinos pasižymi vaišingumu. Tad ir per jų minėjimą skanių bei gausių valgių ir gėrimų netrūko. Skambėjo dainos, šokiams grojo linksma muzika.

H a n n c v e r

Žem.Saksonijos sostinės lietuviai Motinos dieną atšventė gegužės 24. Kadangi dėl ligos neatvyko kun.dek.V.Šarka, tai šv.mišias aukojo tėv.dr.Konstantinas Gulbinas. Po pamaldų parapijos salėje jis pasveikino susirinkusias moteris ir gražiai papasakojo apie motinos vaidmenį namie ir visuomenėje.

Minėjimas vyko prie stalų, papuoštų gėlėmis ir apkrautų suneštinėmis vaišėmis. Grojo Jonas

Jakobas. Gražiabalsis tėv.Gulbinas ir visi dainavo lietuviškas dainas. Hannoverio lietuviškos moterys dėkingos rengėjams už gražios šventės suruošimą ir jų pagerbimą.

M ū n c h e n

Š.m. gegužės 4 Bavarijos sostinės lietuviai atšventė tradicinę Motinos dieną ir ALINOS GRINIENES 70-įjį GIMTADIENĮ. Ludwigsfeldo bažnytelėje iškilmingas šv.mišias atnašavo kun.Ant. Bunga su svečiu tėvu jezuitu L.Zaremba iš Čikagos. Pamaldas solo giesmėmis praturtino Lilija Š u k y t ė - V a s y l i ū n i e n ė , vargonais palydima prof.dr.Vytenio V a s y l i ū n o .

Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktorius kun.Antanas B u n g a pamoksle atkreipė dėmesį į jubiliatės nuopelnus tautai ir Bažnyčiai ir įteikė Šv.Tėvo ordiną "Pro Ecclesia et Pontifice" su garbės raštu, kuriame sakoma:"Popiežius Jonas Paulius II teikėsi nuspręsti ir apdovanoti Aliną Grinienę kilniojo Kryžiaus ordinu už Bažnyčią ir Popiežių - ženklą, suteikiamu ypatingai pasižymėjusiems darbais ir pastangomis. Drauge suteikiama teisė pasipuošti šiuo žymeniu. Vatikano rūmuose, 1986.IV.4".

Po pamaldų gretimoje jaunimo salėje vyko Motinos dienos minėjimas ir A.Grinienės pagerbimas. Apie lietuviškos motinos per šimtmečius nueitą kelią kalbėjo VLB Muncheno apylinkės pirmininkas inž.R.Hermanas. Poetė Eglė Juodvalkė paskaitė keletą Motinos dienai skirtų eilėraščių, tarp jų ir vieną savo pačios kūrybos. Šeštadieninės mokyklos vaikučiai atliko gražią dainų ir eilėraščių pykę. Gausūs dalyviai, kurių susirinko dvigubai daugiau negu įprastai, gyrė vaikučių sugebėjimus garsiais plovimais. Vietoje gėlių motinoms įteikta po dėželę šokoladinių saldainių.

Antroje dalyje LB apylinkės pirmininkas inž. Richardas H e r m a n a s kalbėjo apie savo ilgametą bendradarbę Muncheno lietuviuose Alina Grinienę, nušviesdamas jos nueitą garbingą visuomenininkės ir lietuviškos patriotės kelią bei jos nuopelnus muncheniečiams lietuviams ir lietuvių tautai. Jubiliatės gyvenimas buvo ir yra pašvęstas lietuvių, tėvynei ir jaunimui. Ji 30 metų vadovavo Europos lietuviškųjų studijų savaitinių rengimo komisijai ir nešė pagrindinę jų organizavimo ir pravedimo našta. Ji - kerthis akmuo Vokietijos LB gyvenime. Daug metų dirbo ir šiandien tebedirba Vokietijos LB taryboje; nerasime beveik nei vienos svarbesnės komisijos, kurios nare ji nebūtų. Dalyvauja beveik visuose lietuviškuose renginiuose Vokietijoje, kur jie bebūtų pravedami. Jos veikla nesiriboja vien Vokietija, bet siekia ir kitas Europos šalis. Dar daugiau - Grinienė žinoma ne tik Europoje, bet ją pažįsta kaip veikėją ir Amerikoje, net tolimoje Australijoje.

Prie jos visų teigiamų būdo ypatybių, kaip lietuviškas vaišingumas, mokėjimas bendradarbiauti su visais žmonėmis, nepaisant kokių pažiūrų jie bebūtų, galima dar pridėti kruopštumą ir sąžiningumą. Jei A.Grinienė apsiėmė ką atlikti, tai ir atliks, nors tektų tam aukoti ir nemigo naktų.

Libiausiai prie širdies jubiliatei - darbas su jaunimu. Ji įkūrė Muncheno tautinių šokių grupę RATUKĄ ir ji iki šiol tebegloboja. Ji dar ir dabar vadovauja šeštadienei lietuvių vaikų mokyklėlei bei vaikų darželiui. "Ratuko" nariai, atsidėkodami sukaktuvininkei už jos rūpestį jaunimu, nupirko ir įteikė gražią dovaną - spalvotą televizorių. LB vardu vietoje ordino įteikta ištaiginga kėdė, tinkanti prie vaisių stalo ir lietuviško muziejaus jos bute. Apdovanota ir gėlėmis, sugiedota Ilgiausių metų. Svečiuotasi, dainuota ir šokta net iki vėlyvos nakties. Padaryta daug gražių nuotraukų.

Motinos dienos proga VLB Muncheno apylinkės valdyba išleido šešių puslapių bendralaiškį Nr.3. Turinys: vedamasis apie motiną seniau ir dabar, 5 lietuvių poetų eilėraščiai motinos tema, kvietimas į Motinos dienos minėjimą, ilgesnis reportažas su nuotraukomis apie Jūratės Barsaitės ir Sauliaus Kubiliaus vestuves š.m. balandžio 12 Romoje su fotografijomis; keletas kronikos žinučių.

----- xXx -----

GRAŽIAI PAGERBTA PONYTĖ ROMUVOJE

70-jo gimtadienio proga Alina Grinienė turbūt pirmiausia buvo pasveikinta Hüttenfelde balandžio 26 Pirmosioms Europos lietuvių dienoms ruošti komiteto susirinkime, dalyvaujant per 20 asmenų. Pirmininkas dipl.inž.J.Sabas, suminėjęs Ponytės nuopelnus Vokietijos lietuviams, ypač jaunimui, kaip padėkos ženklą už jos pasišventusią veiklą įteikė mokytojos Br. Lipšienės austą lietuviškų raštų juostą su įrašu - PONYTEI 70. Pakeltos šampano taurės, sugiedota Ilgiausių metų.

Jubiliatę sveikino ir Vasario 16 gimnazijos direktorius A.Šmitas. Suminėjęs jos nuopelnus

gimnazijai ir Vokietijos lietuvių švietimui, įteikė iš Lietuvos atvežtą didžiulį odinį portfelį ir adresą su mokytojų bei mokinių parašais.

Vokietijos lietuvių moterų klubų federacijos ir Romuvos liet. moterų klubų pirmininkės Eug. Lucienė ir Vida Sabienė sveikino, įteikdamos puokštą rožių.

Ponytę pasveikinti su dovanomis atvyko ir berniukų bendrabučio vedėjas Vainis Aleksa, balandžio 26 švenčiantis savo gimtadienį, ir mokyt. Laima Sidrytė. Besiruošiantiems susituokti Laimai ir Vainiui taip pat sugiedota Ilgiausių metų.

PAMINĖTAS VYSK. DR. ANTANO L. DEKSNIO JUBILIEJUS

Kad vysk. Deksnys labai mylimas lietuvių, seniai visi žinojome. Kad jis nemažiau populiarus ir vokiečiuose, parodė jo labai iškilmingas pagerbimas gegužės 8 Bad Wörishofene.

Lietuvos aikštėje (Litauen Platz) tą rytą plevėsavo daug vėliavų, o tarp jų - ir Lietuvos trispalvė. Tėkinčiųjų pripildytoje Šv. Ulricho bažnyčioje Dangun Zengimo šventėje iškilmingas šv. mišias koncelebravo jubiliatas vysk. dr. Antanas L. Deksnys, vokiečių vyskupas Rudolf Koppmann, prel. dr. P. Jatulis ir buv. tos bažnyčios klebonas dvasinis tarėjas kun. Ant. Bunga. Bažnyčios choras pamaldas pradėjo lietuviška giesme "Palaimink Aukščiausias" ir užbaigė "Marija, Marija". Tas pats choras per mišias giedojo A. Mozarto Missa brevis in D. Pamokslą pasakė vysk. R. Koppmann.

Po pamaldų 80-metį jubiliatą pasveikino Bad Wörishofeno mokiniai su dainomis ir gėlėmis. Iš čia Bad Wörishofeno miesto burmistro Ulricho Möckel ir St. Ulricho parapijos klebono Gebauer bei kitų aukštųjų pareigūnų ir tautiniais drabužiais pasipuošusių lietuvių lydimas, vysk. Deksnys nuėjo į iškilmių salę, kur jo laukė miesto jaunimas su būgnais ir trimitais. Bažnyčios choras padainavo trejetą lietuviškų liaudies dainų - Bijūnelis žalios, Motule, širdelė ir Kukuoja gegutė. Kad tas choras dainuoja ir lietuviškas dainas bei gieda giesmes - tai kun. A. Bungos palikimas.

Po sveikinamųjų kalbų burmistras paskelbė, jog miesto tarybos nutarimu vysk. Antanas Deksnys yra išrinktas Bad Wörishofeno garbės piliečiu ir tą nutarimą patvirtino puošniai įrėminto rašto įteikimu. Po jubiliatu padėkos žodžio vyko puota. Vokietijos liet. katal. sielovados direktoriui kun. A. Bungai niekadus netrūko humoro. Ir čia jis gausiai juo pasinaudojo, dėkodamas už šaunų lietuvių ganytojo pagerbimą, už lietuviškas giesmes bei dainas ir už vaises.

KUN. DEK. VACLOVO ŠARKOS 40 METŲ KUNIGYSTĖS JUBILIEJUS

lietuvių bei vokiečių dvasiškių ir visuomenės atstovų buvo atšvestas š. m. birželio 21 Hamburge. Lygiai prieš 40 metų - 1946 birželio 21 - buvo išventintas kunigū.

Vaclovas Šarka yra gimęs 1922 gegužės 2 Kaniukų kaime, Dūkšto parapijoje - lenkų okupuotame Vilniaus krašte. Mokėsi Vytauto Didžioji gimnazijoje Vilniuje. Ten pat įstojo į kunigū seminariją. Karui baigiantis atvyko į Bavariją. Mokslą tęsė ir baigė Eichstätto kunigū seminarijoje. Pastoracinį darbą dirbo Flensburge, Göttingene, Geesthachte bei Grohno pereinamojoje stovykloje, kur visą sunkią emigracijos procedūrą atlikę išeiviai buvo sodinami į laivus. Dar ir paskutinėmis dienomis vis atsirasdavo įvairių painiavų, kurias išnarplioti padėdavo įtakingasis ir paslaugusis kapelionas. Daugelis išeivių iki šiol su dėkingumu mini kun. Šarkos vardą. Pasibaigus emigracijai, kun. Šarka sielovadinį darbą pradėjo Hamburge, kur iki šiol tebedirba.

Jubiliatas plačiai žinomas savo paslaugumu ir vaišingumu. Niekas, peržengęs jo slenkstį, neišvengia nepavaišintas ir nepriglaustas, o jei reikia - tai ir nesušelptas. Pažįsta visus parapičius, žino jų vargus ir džiaugsmus. Jis krikštija, tuokia, lanko ligonius ir vienišus... ir laidoja. Laiko pamaldas Hamburge, Lübecke, Neustadte, Rendsburge, Geestachte, Bremene, Hannover, Salzgittery ir kitur. Dažnai tą pačią dieną laikydavo pamaldas trijose vietose, viena nuo kitos nutolusiose šimtus kilometrų. Nenuostabu, kad taip dirbdamas pervargo. Prieš daugiau kaip 30 metų buvo sunkiai sužeistas ir tik dėka savo tvirtos sveikatos ir jaunystės išliko gyvas. Dabar jo sveikata tiek pablogėjo, kad nebepajėgia pats vairuoti automobilio ir kenčia didelius skausmus, bet savo veiklos nenutraukia.

Jubiliatas turi gražų balsą: visur, kur tik jis dalyvauja, skamba lietuviškos giesmės ir dainos. Jis dažnai gieda ir ukrainiečių pamaldose. Leidžia AUŠROS VARTŲ biuletinį, kurio technika iki šiol vis gerėja. Jame paskelbia ir daug straipsnių iš vokiečių spaudos Lietuva ir lietuvius liečiančiais klausimais.

Savo laiškais sukaktuviniškai neduoda ramybės sovietų ir lietuvių komunistų vadams. Tų laiškų nuorašus išsiuntinėja vokiečių laikraščiams ir užsienio diplomatams. Prieš keletą metų, norėdamas jį nuraminti, sovietų konsulatą buvo pasiūles leidimą ilgesniam laikui apsilanky-

ti Lietuvoje, bet gavo atsakymą, kad siūlymą priims tik tada, kai ir kitiems lietuviams bus leista lankytis tėvynėje tomis pačiomis sąlygomis.

Jubiliatas yra populiarus Vokietijos LB veikėjas. Kai kandidatuoja į LB tarybą, surenka daugiausia balsų. Vokietijos LB valdyba yra jį paskyrusi savo įgaliotiniu Hamburgui ir Žem. Saksonijai. Jo iniciatyva suruošiami Vasario 16, Motinos dienos, Baisiojo Birželio ir kiti minėjimai, kur jis kartais pats vienas atlieka visą programą.

Kun.Šarka yra išleidęs keletą įvairaus dydžio Aušros Vartų Madonos ir kitais lietuviškais motyvais medalių bei paveikslų prieinamomis kainomis.

Vokietijos lietuvių katalikų sielovados vadovybė yra suteikusi kun.Šarkai dekaną titulą, o vokiečių vyskupas pakėlė jį į dvasinius patarėjus - Geistlicher Rat.

--- oOo ---

EUROPOS PARLAMENTE PLEVĖSAVO LIETUVOS TRISPALVĖ

Erma kartą šio parlamento istorijoje Europos parlamento rūmuose buvo iškeltos trijų Pabaltijo valstybių - Lietuvos, Latvijos ir Estijos - vėliavos. Jas š.m. liepos 12 išskėlė Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos gener.sekretorius Rimantas G u m u l i a u s k a s , naujas LB narys Jonas Lemežis ir estas Johannes Muutra Pan-Europa Unijos (PEU) Pirmojo suvažiavimo (Erste Sternfahrt für Europa - First Rally for Europe) Strasburge proga. Sąskrydį suruošė PEU Bavarijos skyrius, globojamas didelio lietuvių draugo PEU prezidento dr.Otto von Habsburg, Europos Tarybos generalinio sekretoriaus Marcelino Oreja, Europos parlamento prezidento Pierre Pflimlin ir Strasburgo miesto burmistro Marcel Rudloff. Lietuvius į suvažiavimą pakvietė dr.Otto von Habsburg asmeniškai.

Iškilmingas posėdis įvyko š.m. liepos 12 Europos parlamento rūmų didžiojoje salėje. Atidarė Europos parlamento prezidentas Pflimlin, dėkodamas už gausų dalyvavimą (suvažiavo apie 600 asmenų iš visų laisvų Europos kraštų), pabrėždamas Europos visuomenės atstovų dalyvavimo svarbą. Kalbėjo ir Europos tarybos gener.sekretorius Oreja. Pagrindinę kalbą pasakė PEU prezidentas dr. Otto von Habsburg. Savo kalboje jis atkreipė dėmesį į trijų Pabaltijo valstybių vėliavas. Tai esąs istorinis momentas. Kai po I pas.karo PEU steigėjas Calergi kūrė šią organizaciją, tai pirmieji Europos apsijungimo idėjos rėmėjai buvo pabaltiečiai. Ir šiandien sovietų okupuotos tautos jungtusi į europinį sąjūdį, jei joms būtų leidžiama laisvai apsispresti. Strasburgo miesto burmistras Rudloff pageidavo, kad Europos kraštų ribos būtų ne politinės, bet kultūrinės ir kad visos tautos turėtų lygias teises. Sveikinimo kalbas pasakė Italijos, Didž.Britanijos ir kitų kraštų Europos parlamento nariai.

Vakare Kongreso rūmuose (Palais de Congres) surengtas didžiulis pokylis (Europäischer Galaabend - European Gala Night), kurio meninę programą atliko žymieji Europos dainininkai ir muzikantai. Čia lietuviams buvo gera proga susipažinti su svrbiaisiais Europos politikais ir PEU darbuotojais bei informuoti juos apie Lietuvą ir jos padėtį.

Sekmadienį rytą įvyko iškilmingos pamaldos Strasburgo katedroje. Prie altoriaus stovėjo ir pabaltiečių vėliavos. Po pamaldų sąskrydžio rengėjai nuoširdžiai atsisveikino su pabaltiečiais, dėkodami už jų aktyvų dalyvavimą.

Lietuviai buvo atsivežę daug informacinės medžiagos apie Lietuvą, tarp kitko ir Molotovo-Ribbentropo pakta su komentarais vokiečių kalba, ir ją išdalyjo sąskrydžio dalyviams, kurie labai domėjosi Pabaltiju.

Lietuvių delegacijoje dalyvavo ir iškilmes fotografo bei informacinę medžiagą parūpino ir platino Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Romanas D i r g e l a s .

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J
N a u j i e j i m o k s l o m e t a i

po vasaros atostogų gimnazijoje prasidės rugsėjo 1. Mokiniai į bendrabutį suvažiuoja rugpjūčio 31..

A B I T U R I E N T A I

Šiomet abitūros egzaminus laikė ir išlaikė šie jaunuoliai:

INGA BITAUTAITĖ, gimusi 1966 gruodžio 2 Kaune. Ten pat pradėjo pradžios mokslus. 1975 su tėvais atvyko į Vokietiją. Pradžios mokyklą baigė Tabene (netoli Triero). Įstojo į vokiečių gimnaziją. Po pusės metų (1977) atvyko į Vasario 16 gimnaziją, į V klasę. Čia būdama pri-

klausė skautams, šoko tautinius šokius, dainavo chore, uoliai dalyvavo raiškaus skaitymo bei eilėraščių rašymo varžybose, laimėdama pirmąsias vietas. Mėgsta skaityti knygas. Žada studijuoti farmaciją. Abu tėvai - vaistininkai. Sesuo Dalia ištekėjusi už vaistininko Reiso ir bebaigianti farmaciją.

ARVYDAS HERBSTAS yra gimęs 1964 lapkričio 4 Paluknės kaime, Klaipėdos krašte. Pradžios ir vidurinę mokyklą lankė Ukmergėje. 1978 su tėvais repatriavo į Vokietiją. Į Vasario 16 gimnazijos VII klasę įstojo 1979 ir, pamečiui kopdamas į aukštesnę klasę, priartėjo prie abiturijos. Šoko tautinius šokius, grojo orkestre, dainavo chore ir dalyvavo visuose gimnazijos renginiuose. Uoliai lavinasi muzikoje (groja elektroniniais vargonais) ir sporte (žaidžia tinklinį, futbolą bei ledo rutulį, dažnai bėga). Žada studijuoti kalbas, ypač rusų, ir tapti vertėju.

STEPONAS KAIRYS, gim. 1966 Vasario 20 Lebenstede-Salzgitter l. Vokiečių pradžios mokyklą baigė Lebenstede. 1976 įstojo į Vasario 16 gimnazijos V klasę. Paskui vienerius (1977) metus lankė vokiečių orientacijos mokyklą (Orientierungsstufe), dvejus metus - vokiečių pagrindinę mokyklą; 1980 grįžo į Vasario 16 gimnazijos jau IX klasę. Čia buvo skautas, šoko tautinius šokius, dirbo gimnazijos foto-laboratorijoje, darė cheminius bandymus. Žada studijuoti chemiją. Sesuo Lydija Vasario 16 gimnaziją baigė 1983 ir dabar studijuoja mediciną Vilniuje. Kita sesuo Astrida lanko Vasario 16 gimnaziją ir yra X klasėj.

DAIVA KORINTAITĖ, gim. 1965 spalio 12 Lazdiujuose. Pradžios mokyklą ir vidurinės mokyklos devynias klases baigė irgi Lazdiujuose. 1982 atvyko į Vak.Vokietiją ir tuoj pat stojo į Vasario 16 gimnazijos X klasę. Dainavo mišriame chore ir mergaičių kvartete. Priklausė ateitininkams. Mėgsta skaityti knygas, skambinti pianinu. Žada studijuoti biologiją Kėlne. Praėjusiais metais šią gimnaziją baigė jos brolis Gintautas. Jis studijuoja stomatologiją - dantų mediciną - Kėlno universitete.

AKSELLIS TYDEKSAS, gim. 1966 lapkričio 13 Hamburge. Pradžios mokslus ėjo ir baigė irgi Hamburge. Į Vasario 16 gimnazijos IX klasę įstojo 1980. Labiausiai patiko politikos bei istorijos pamokos. Mėgsta muziką. Vienerius metus buvo skautu. Pašauktas karinės prievolės atlikti, bet vietoje jos eis civilinę tarnybą. Vyresnysis brolis Bernd taip pat vietoj karinės prievolės atlikimo dabar dirba civilinius darbus. Žada studijuoti teisę.

A b i t u r i e n t ų i š l e i s t u v ė s

Paskutiniuosius abiturijos egzaminus žodžiu 5 abiturientai laikė gegužės 22. Išleistuves jiems gimnazija suruošė gegužės 24.

Prie gražiai papuoštų ir gausiai apkrautų stalų valgyklos salėje susėdo šventiškai pasipuošę, džiaugsmu švytinčiais veidais visi abiturientai, jų tėvai, Kuratorijos valdyba, mokytojai bei mokiniai, ūkio personalas ir keletas svečių. Kiek užkandus, pirmasis prabilo gimnazijos direktorius Andrius Š m i t a s . Jis džiaugėsi, kad ir šiemet visi abiturientai gerai išlaikė egzaminus. Geriausiai pažymį gavo I.Bitautaitė - 1,9. Kiti keturi: 2,3 - 2,9. Įteikė gimnazijos baigimo atestatus. Kiekvieną abiturientą apibūdino atskirai. Veikliausi buvo I.Bitautaitė, D.Korintaitė ir A.Herbstas. Prašė ir išėjus nepamiršti gimnazijos, kuri daug metų buvo tikri jų namai. Pristatė per egzaminus vedusius abiturientus jų mokytojus ir jiems dėkojo. Kiekvienam abiturientui padovanojo po Nijolės Sadūnaitės knygą lietuvių kalba - KGB akiratyje.

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alfonsas B e r n a t o n i s pabrėžė mokyklos lietuviškumą ir krikščioniškumą. Dėkojo mokytojams ir ūkio personalui už rūpinimąsi mokiniais, kaip savo vaikais. Padovanojo po LKBK (Lietuvos katal.Bažnyčios kroniką).

Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž.Juozas S a b a s žvelgė į ateitį: kalbėjo apie praktišką gyvenimą ir sunkumus, su kuriais susiduria į gyvenimą išėję jaunuoliai. Padovanojo po lietuviškos beletristikos knygutę.

Kun.Fr. S k ė r y s pastebėjo, kad tarp šiemetinių abiturientų buvo ir evangelikų. Dėkojo A.Herbstui, kuris buvęs jo dešinioji ranka. Įteikė dovanų.

XIII klasės auklėtojas mokyt.Peter K o c h džiaugėsi, kad šiemetiniai abiturientai buvo darbštūs ir tvarkingi; todėl per egzaminus jokių sunkumų neturėjo.

Mokytojas Al. W e i g e l atsisveikino su tais abiturientais, kurie laikė pas jį egzaminus iš istorijos. Padovanojo po istorijos knygą.

Vysk.M.Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos globėja Marytė Š m i t i e n ė atsisveikino su Daiva Korintaite ir įteikė nuotraukų albumą.

Ūvų vardu padėkos žodį tarė Joana B i t a u t i e n ė. Ji dėkojo direktoriui, mokytojams ir ūkio personalui už uolų rūpinimąsi abiturientais. Jie ir jų tėvai labai patenkinti šia mokykla - išsiveža gražiausius prisiminimus.

Abiturientų vardu atsisveikino Inga B i t a u t a i t ė. Ji apgailestavo, jog tenka sirtis su mokykla ir jos žmonėmis, su kuriais tiek daug gražių valandų praleista: tiek dirbta, linksmintasi ir svajota. Dėkojo bendrabučio vedėjai ir mokytojams už parodytą kantrybę juos auklėjant ir mokant. Žadėjo neužmiršti visų.

Abiturientai mokytojams įteikė dovanų.

S v e č i a v o s i l a t v i a i

Latvių gimnazijos tautinių šokių grupė, susidedanti iš 9-ių mokinių, vadovaujama mokyt. Silvijos Baumanės bei mokyt. Andriaus Aukšmanio, gegužės pradžioje lankė savo tautiečius Würzburge. Grįždami namo į Mūnsterį, š.m. gegužės 3 (šeštadienį) užsuko į Vasario 16 gimnaziją. Po vakarienės prie laužo arčiau susipažino ir draugavo su mūsų mokiniais. Pernakvojė gimnazijoje, sekmadienį dalyvavo vėliavos pakėlime ir katal.pamaldose Hüttenfeldo bažnytėlėje, kur šv.mišias aukojo ir pamokslą apie taiką ir ramybę pasakė kun.E.Putrimas. Latviams išpūdi darė linkėjimas per pamaldas Kristaus ramybės, paspaudžiant ranką.

Popiet svečiai su šeiminnkais žaidė tinklinį. Po vakarienės vyko tikras pabaltiečių tautinių šokių festivalis. 4 latvių poros, palydimos smuiko, fleitos ir tambūro, sušoko net 10 savo tautinių šokių. 16 lietuvių mokinių pašoko Blezdingėle, Aštuonnyti ir Kepurinė. Lietuvių šokius akordeonu palydėjo Arvydas Herbstas. Vėliau visi šoko ratu, vieni kitus mokydami savų šokių. Taip buvo linksminama iki sutemos.

Pirmadienį rytą latviai išvyko tolimon kelionėn - į namus, o mūsiškiai kibo į pamokas. Per pirmąjį gegužės savaitgalį pasitaikė šiltas ir gražus oras, tai latvių apsilankymas buvo malonus abiejų tautybių moksleivių padraugavimas.

M e t i n ė a t e i t i n i n k ū š v e n t ė

Memmingeno lietuviai garsūs ne tik gražiu dainavimu, bet ir svetingumu. Todėl ir Vokietijos ateitininkai kasmet susirenka ne kur kitur, o Memmingene metinio suvažiavimo. Ir šiemet apie 30 idėjos draugų susirinko pas kun.Antaną B u n g a atšvesti Sekmines. Vaišingasis dvasinis patarėjas (Geistlicher Rat) š.m. gegužės 17-19 draugiškai visus priglaudė ir karališkai vaišino.

Turiningą paskaitą apie Lietuvos krikštą skaitė dr. Saulius G i r n i u s iš Mūncheno. Apibūdines pagonišką Lietuvą, prelegentas darė išvadą, kad tokia ji ilgiau negalėjo pasilikti, nes Lietuvos krikštas ir anuomet jau buvo pavėluotas. Ir tai neigiamai paveikė mūsų kultūrinę išsivystymą. Latviai ir estai buvo apkrikštyti 200 metų anksčiau. Lietuva krikštu buvo įjungta į Vakarų Europos kultūrą. Buvo progos ir klausytojams pareikšti savo nuomones.

Po vakarienės Vasario 16 gimnazijos mokinės ateitininkės atliko meninę programėlę: Dalytė Navickaitė deklamavo, Rama Bublytė skambino kanklėmis, o visos kartu dainavo. Rodytos moksleivių paruoštos skaidrės. Vakaras baigtas atgaiva ir jaunimo dainomis.

Per Sekmines iškilmingas pamaldas laikė ir pamokslą pasakė vysk.dr.Antanas L. D e k s n y s. Moksleivių ateitininkų įžodį davė Rūta KIRŠTEINAITĖ iš JAV-bių ir Aleksandras JANULIS iš Vokietijos, o studentų įžodį - Rasa RAIŠYTĖ iš JAV-bių. Juosteles užrišo ir ateitininkų ženkliukus prisegė vysk.Deksnyš. Į maldas ir ypač giedojimą gražiai įsijungė Memmingeno lietuviai.

Popiet jaunimas išvyko apžiūrėti Bavarijos išžymybių. Pasiektos net Alpės ir jų papėdėje esantis Fūseno miestelis su gražiu ežeru ir garsia Neuschwansteino pilimi. Keliautojus ypač masino joje esantis šv.Kazimiero paveikslas, kurio, deja, neteko matyti dėl labai ilgų turistų eilių prie įėjimo.

Po ilgos ir linksmos kelionės labai skani buvo kun.Bungos virtuvės staigmena - didžkukulių vakarienė, po kurios dar liko laiko susipažinti su Memmingeno miestu bei memmingeniškiais.

Antrą Sekminių dieną šv.mišias aukojo kun. E. P u t r i m a s. Po pamaldų jis ir moksleivių ateitininkų globėja Marytė Š m i t i e n ė supažindino su didžiaisiais ateitininkų ideologais ir vadais - prof.Pranu Dovydaičiu ir prof.Štasiu Šalkauskiu. 8-ios moksleivės atliko jų minčių montažą. Alina Grinienė, buvusi Dovydaičio ir Šalkauskio studentė, papasakojo savo išpūdžių iš susitikimo su šiomis asmenybėmis. Grinienė buvo pasveikinta ir pagerbta 70-jo gimtadienio proga.

Popiet - kelias atgal į namus pilnomis galvomis ir širdimis gražiausių išpūdžių ir minčių.

P o e z i j o s v a k a r a s

Taip buvo pavadintas Š.m.birželio 11 gimnazijos renginys, kuriame dalyvauti buvo pakviesti visi mokiniai. Klausytojų prisirinko pilnutėlaisis mergaičių bendrabučio laisvalaikio kambarys, ta proga papuoštas gausenėmis gėlėmis. Užgesintos šviesos, uždegtos žvakutės.

Atidarė lituanistikos mokytoja Bronė Lipšienė, pastebėdama, kad šis vakaras yra ne kas kita, kaip lietuviškų mokyklų tradicijų pratęsimas. Tai gimtojo žodžio puoselėjimas menine interpretacija. Lietuvoje visados buvo ir yra daug poetų. Nesnaudžia ir kūrėjai išėivijoj. Į jų eiles sudėtą prasmę ir grožį perteikti klausytojams yra menas. Tuo metu pasigėrėti taip gausiai susirinkome. Geriausi interpretatoriai bus apdovanoti. Tačiau ir negavę premijų neturėtų nuleisti rankų, bet toliau lavintis, nes tik įtampus darbas atneša laimėjimą. Visi varžovai suskirstyti į dvi grupes - jaunių ir vyresniųjų.

Pirmosios grupės varžovai turėjo mintinai išmokti ir padeklamuoti V.Mykolaičio-Putino BIRŽELĮ ir po vieną pačių pasirinktą eilėraščių. Vyresnieji deklamavo ar skaitė savo pačių arba draugų kūrybą. Deklamatorių eilė nustatyta burtais. Pirmosioms pasirodyti teko jauniausioms - Jūratei ir Birutei Toraitėms. Po jų sekė Ingrida Gasiūnaitė, Aleksandras Janulis, Juris Roitas, Kristina Endzinaitė ir Iveta Tesnau.

Per pertrauką Joachimas Freteris ir du Danieliai - Aglinskas ir Jasponis, prisitardami gitaromis, gambiai parodijavo Putino eilėraščio Birželio deklamavimą. Tada Laimonas Kriščiūnas skaitė eilėraščių Palikta Lietuva. Anita Baltutyte pasakojo prisiminimus iš kelionės į Lietuvą ir skaitė savos kūrybos eilėraščių, Tomas Lorenčas supažindino net su trijais savo kūrybos eilėraščiais, Jūratė Toraitė deklamavo eilėraščius papildomai (žr.I grupę). Savo skaitymu įtikino, kad gerai pasiruošusios vakarui Lina Jablonskytė ir Dalia Navickaitė. Buvo ir kolektyvių pasirodymų: Birutė Stalbitė su penkiaais pagalbininkais linksmai pavaizdavo pavasarį gimnazijoje, o Anita Baltutyte ir Lina Jablonskytė gyvai perteikė žinią iš skautų stovyklos Australijoje.

Su pasitenkinimu vėl sutikti trys dainininkai (du Danieliai ir Joachimas), šįkart smagiai parodijavę V.Kudirkos LABORA - Kol jaunas, o broli... Kol teisėjai vertino pasirodymus, klausytojai dainavo ir juokavo. Netrukus berniukų bendrabučio vedėjas Vainis Aleksa pranešė, kad vertintojai - mokytoja G.Venckuvienė, mokytoja L.Sidrytė, J.Lukošius ir jis pats - darbą baigė, paaiškindamas, su kokiais sunkumais susidurta vertinant pasirodymus. Rasta mokinių, kurių gabumai teikia vilčių ateičiai. G.Venckuvienė konstatavo, kad šis vakaras parodė, jog lietuvių kalboje per palyginti trumpą laiką padaryta aiški pažanga ir drąsino mokinius eiti tuo keliu toliau.

Pranešė, kad jaunesniųjų grupėje pirmoji premija paskirta Ivetai Tesnau 40,--DM, antroji - 20,--DM - Aleksandriui Januliui ir trečioji - 10,--DM - Kristinai Endzinaitėi. Vyresniųjų grupėje I premija atiteko Anitai Baltutytei, II-ji - Tomui Lorenčiui ir III-ji - Birutei Toraitėi. Premijų nelaimėję dalyviai gavo po paguodos rožę. Premijoms pinigų paaukojo Daiva Markelytė-Repečkienė iš Saudi Arabijos, direktorius Andrius Šmitas ir mokytoja Bronė Lipšienė. Visi dalyviai kartu, o premijų laimėtojai dar ir atskirai, nusifotografavo.

Pabaigai laisvieji klausytojai visus pavaišino jų pačių gamintais lietuviškais valgiais. Apkrovė stalą dviejų rūšių sūriais (sūriu ir saldžiu), kugeliu, žemaitišku avižiniu kisieliu, meduoliais, žemuogių bei duonos sriubomis, giromis. Raginti nei vieno nereikėjo. Didžiausią pasisekimą turėjo sūriai, mažiausią - kisielius, bet vakaronei baigiantis ant stalo liko tik tuščios lėkštės ir stiklinės...

B a i s u s i s B i r ž e l i s

Vienas gražiausių pavasario mėnesių baisyuoju pradėtas vadinti nuo 1940. Tų metų birželio mėn. Maskva okupavo Lietuvą, o 1941 biržely pradėjo masinius, dar prieš okupaciją suplanuotus, pabaltiečių trėmimus į Sibirą.

Baisųjų Birželį Vasario 16 gimnazijos mokiniai paminėjo aikštelėje prie lietuviško kryžiaus birželio 13. Pradėjo Roma Bublytė, kankliuodama jos pačios ta proga sukurtą melodiją. Jaunas kunigas Edis Putrimas pastebėjo, kad nors ir gimė svetur, bet esame lietuviai. Mus jaudina dramatiški Lietuvos istorijos įvykiai. Vieną jų, bene liūdniausią, šiandien minime. Mokiniai žodžiu, daina, piešiniais ir muzikos garsais pavaizduos prieš 46 metus bolševikų pradėtą Lietuvos žmonių naikinimą.

Gabija Diavaraitė padeklamavo eilėraščių - Kai motiną vežė iš tėvynės. Visi sudainavo partizanų dainą - Aš verkiau parimus, - akordeonais palydint Virginijui Jociui ir Danieliui Jasponiui. Trys kaliforniškės - Nida Giedgaudaitė, Viltis Janutaitė ir Dalia Navickaitė - pa-

tremiamos moters pergyvenimus. Įspūdingą akustinį ir optinį trėmimų vaizdą sukūrė laisvieji klausytojai iš Pietų Amerikos, nupiešę didelį plakata ir gitara bei vargonėliais pagroję šurpią melodiją. Mokinių grupė mimika ir gestais, muzikai grojant, vaizdavo bendras trėmimų nuotaikas ir atskirus epizodus. Kristina Kampe ir Audra Kalvaitytė, palydimos gitara, dainavo gyvenimo dainą ir kt.

Trimituojant, iki pusiau stiebo nuleista trispalvė, skelbiami išlikimo šūkiei, sudeginama raudona vėliava. Kun Edis akcentuoja, kad Lietuva nežus, jei jos dukros ir sūnūs liks lietuviais. Visi ratu apie kryžių sustoję ir susikibę rankomis, sugiedojo Lietuva brangi...

S u t v i r t i n i m o s a k r a m e n t a s

Birželio 15 gimnazijoje buvo didelė šventė - 11-kai mokinių suteiktas sutvirtinimo sakramentas ir 6 jų priėmė pirmąją komuniją.

Tikintis, kad bus gražus oras, ant gimnazijos laiptų iš vakaro įrengtas altorius, apvestas ažuolų šakų vainikais ir papuoštas gėlėmis bei religiniais paveikslais. Sekmadienį į iškilmes susirinko didokas būrelis tautiečių: atvyko Vokietijoje gyvenančių mokinių tėvai bei draugai, artimųjų apylinkių lietuviai ir visi mokiniai bei mokytojai. Vyskupas dr. Antanas L. Deksnys su prel.dr. P. Jatuliu atvažiavo iš vakaro.

Sekmadienio rytą po vėliavos pakėlimo, šventiškai pasipuošę prie altoriaus sustoję pirmosios komunijos sakramento gauti Laimutė ir Martinukas Lipšiuikai, Iveta Tesnau, Albertas Ordonez, Jan Paulius, ir sutvirtinimo sakramento - Rasa Čiraitė, Katė Vinkelmanaitė, Davydas Young, Alan Gromašauskas, Iveta Tesnau ir Jūratė bei Birutė Toraitės. Šv. mišias aukojo vysk. A.L. Deksnys su mons. P. Jatuliu, kun. E. Putrimu ir kun. J. Dėdinu. Vargonavo mokyt. Arv. Paltinas. Giedojo gimnazijos choras ir besimeldžiantieji.

Per pamokslą vysk. Deksnys dėkojo gimnazijos vadovybei už pakvietimą į iškilmes, o kun. J. Dėdinui ir kun. E. Putrimui - už sutvirtinamųjų paruošimą. Džiaugėsi, kad gimnazija suruošė tokias iškilmingas pamaldas. Lietuvoje padėtis kitokia. Ten mokyklose ir Dievo vardo negalima minėti. Paaiškino krikšto, sutvirtinimo ir pirmosios komunijos sakramentų prasmę bei esmę. Jei per krikštą tampama Kristaus Bažnyčios nariu ir dalyvaujama jos teikiamose malonėse, tai sutvirtinimo sakramento priėmimu apsisprendžiama būti sąmoningu kataliku, t.y. ne tik pažinti tikėjimo tiesas, bet pagal jas gyventi ir viešai išpažinti. Lengva būti krikščioniu čia, bet sunku okup. Lietuvoje. Ten reikia daug drąsos išpažinti tikėjimą. Kvietė visus melstis už šiandien priimamus šv. komuniją ir sutvirtinimo sakramentą jaunuolius. Vyskupas dėkojo mokiniams ir mokytojams už adresą su visų parašais jo 80-jo gimtadienio proga.

Sutvirtinimo sakramentas suteiktas 7-iems mokiniams, kunigams juos laiminant rankų ant galvos uždėjimu ir patepimu šv. aliejais. Pirmoji komunija suteikta dviem pavidalais - duonos ir vyno, chorui giedant Kur bėga Šešupė.

Po ilgokų pamaldų priartėjo ir iškilmingi bendri pietūs. Vyskupas palaimino stalą ir sukalbėjo maldą. Direktorius Šmitas sakė, kad ši gimnazija niekados dar neturėjo 11 mokinių, jog iškart eitų pirmosios komunijos arba gautų sutvirtinimo sakramentą. Tai jauno svečio kun. E. Putrimo nuopelnas (plojimai). Dėkojo vyskupui, kad po jubiliejinių iškilmių ir antaninių nepatingėję atvykti į Romuvą. Atkreipė dėmesį, kad šiandien sukanka 17 metų nuo mons. Deksnio iššventinimo vyskupu. Šiai sukakčiai prisiminti dovanojo bičių vaško žvakę su medine žvakide. Visi, sustoję, sugiedojo Ilgiausių metų. Direktorius dėkojo už atsilankymą ir ištikimam vyskupo palydovui istorikui mons. Pauliui Jatuliui.

Ganytojas pasidžiaugė gražiu jo priėmimu. Sakė, kad direktorius apgailėstavo, jog po gaisro dar nespėta sutvarkyti Romuvos aplinka. Vyskupas pastebėjo, labai gerai žinąs, kas yra gaisras. Ir jis buvęs padėgėlis. Bet po gaisro JAV-bėse atstatė savo parapijos bažnyčią dar gražesnę ir dar lietuviškesnę. Išreiškė viltį, jog ir Romuvai pasiseks taip pat gražiai atstatyti.

Popiet, pasikalbėjęs gimnazijos reikalais ir su mons. Jatuliu dar užsukęs į Vokietijos LB valdybos raštinę atsivėsinti (karštomis dienomis pily vėsiausia), vyskupas leidosi kelionėn namo ir dar prieš temstant laimingai pasiekė Bad Wörishofeną.

J o n i n ė s

Vasario 16 minėjimus paprastai ruošia Vokietijos LB valdyba, o Jonines - Vasario 16 gimnazija. Toks darbo pasidalijimas buvo ir šiemet.

Joninių pasisiekimas labai daug priklauso nuo oro. Jei praėjusiais metais per Jonines trūko

šilumos ir gerokai paprausė lietus, tai šiemet birželio 21 dangus nepasigailėjo giedros, o šilumos, bent dieną, gal ir perdaug buvo - per 30°C. Bet užtat vakaras ir naktis buvo malniausi.

Tuoju popiet pirmieji ėmė veikti skautų ir Lietuvos jaunimo sąjungos stalai, vadovaujami tuntininkės v.s.Meilės Mickienės ir Vokietijos liet.jaunimo sąjungos pirmininko Rom.Dirgėlo ir gener.sekretoriaus Rim.Gumuliausko. Jie platino automobilių lipinukus su vyčiais ir kitus žymenis bei savą informaciją. Dail.Alfonsas Krivickas čia pat klasės kambary buvo įrengęs gausią dailiosios liet. spaudos parodą. Tai jo kruopštaus darbo vaisius, telkiant okup.Lietuvos dailiuosius leidinius.

Jonines trumpu žodžiu atidarė Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, pasveikindamas svečius iš tolimų kraštų - iš Australijos,ilgamečius gimnazijos rėmėjus Sulskius iš JAV-bių, iš Vokietijos ir kitų kraštų. Linkėjo gražios popietės ir malonaus vakaro.

Kulminacinį šventės tašką sudarė meninė gimnazijos mokinių programa: muzikos mokyt.Arvydo Paltino vadovaujamas choras bei orkestras ir Živilės Grodbergienės vadovaujamos tautinių šokių grupės šokiai. Iš mišraus choro sudainuotų trijų dainų visiems labiausiai patiko jauniantis vergų choro iš G.Verdi operos NABUKO dainavimas. 12-kos mokinių orkestras atliko tris Gaižausko bei Bukonto kūrinėlius. Čia išsiskyrė programos pabaigai šmaikščiai sugrota modernizuota daina - Neišeik tu iš sodžiaus. Grakštūs buvo tautiniai šokiai. Paminėtinas daugiausia patyrimo ir suderinimo pareikalavęs Aštuonnytis. Žavėjo akį gražūs tautiniai drabužiai, kurių vis parūpina Romuvos liet.moterų klubas ir atskiri aukotojai.

Į Joninių programą gražiai įsijungė AUŠROStunto skautai savo paskutiniąja šių mokslo metų sueiga. Medžių pavėsy tvarkingai susirikiavusiems buvo perskaityti raportai, tuntininkės sveikinimas, įnešta vėliava. Vyr.sk.kand.Sigita Alksninytė paskelbė tuntininkės v.s. Meilės Mickienės išakymus. Prityrusio skauto įžodį davė: Anita Baltutytė, Tanja Griunvaldaitė, Lina Jablonskytė, Nora Jančiukaitė, Daiva Paulytė, Birutė Stalbaitė, Aleksandras Janulis ir Davydas Young. Vyr.skaučių kandidačių programą užbaigė: Sigita Alksninytė, Rama Bublytė, Rasa Čiraitė, Rūta Kiršteinaitė, Nida Mickutė ir Lina Šliažaitė. Mažieji Ramona Lemkytė, Laimutė ir Martinukas Lipšiukai įsigijo gamtos draugo vardą. Už sėkmingai atliktą darbą į paskiltininko laipsnį pakelti: Sigita Alksninytė, Rama Bublytė, Rasa Čiraitė, Rūta Kiršteinaitė, Dalia Navickaitė ir Davydas Young. Nida Mickutė ir Lina Šliažaitė gavo skiltininkės laipsnį.

Tuntininkė padėkojo direktoriui Šmitui, ūkvedei Lucienei, kun.Putrimui, sesėms ir broliams bei jų tėveliams, prisidėjusiems prie bendro skautiško darbo pasisekimo. Pranešė, kad per tunto gretas gimnazijoje perėjo 59 skautės ir skautai. Sueiga, kurią pravedė s.v.Paulius Mickus, buvo baigta, visiems sustojus į ratą supintomis rankomis, daina Lietuva brangi ir tradicine Ateina naktis.

19 val. Hüttenfeldo katal.bažnytelėje šv.mišias aukojo kun.Edis Putrimas ir kun.Jonas Dėdinas. Per pamokslą kun.Putrimas apgailėstavo, kad po tiek gražių savaičių, praleistų šioje mokykloje, tenka su ja skirtis. Anot jo, jei šeima neparuoš vaikui kelio į krikščionybę ir lietuviybę, nieko nepadės nei mokykla. Popiežius Jonas Paulius II sakė, kad šeima yra pirmoji seminarija. Mokykla lieka mokykla. Dėkojo kun.Dėdinui ir kitiems, padėjusiems jam šioje mokykloje keletą mėnesių dirbti.

Baigiantis pamaldom kun.Dėdinas pastebėjo, kad daug metų dirbdamas Vasario 16 gimnazijoje, negalėjo įžiūrėti savo darbo vaisių.Daug kartų šaukėsi pagalbos, bet niekas neatėjo. Tik šiemet, lyg iš dangaus nukrito jaunas kunigas ir net trims mėnesiams. Pamaldų lankymas padidėjo - jaunas kunigas vedė jaunimą. Dėkojo kun.Putrimui už drąsą, energiją ir širdį, idėta į savo darbą.

Romuvoje apie 600-700 žmonių ir toliau šventė Jonines. Nepaliaujama srove iš statinių tekėjo putojans alutis, skrudinamos dešrelės ir kitokios mėsos skleidė malonius kvapus. Nebuvo nuskrastiai ir bealkoholinių gėrimų mėgėjai. Stipresnio stiklelio garbintojų reikalavimai taip pat buvo patenkinti.

Vakare skautai uždegė parke laužą, prie kurio susirinkusius linksmino sąmojinga programa, vadovaujama s.v.Pauliaus Mickaus.Bematant susidarė gražiabalsių svečių grupelė ir traukė skambias liaudies dainas, kad net parkas aidėjo. Virš medžių pakilęs pilnas mėnulis gilino laužo romantiką.

Didelis pajvairinimas buvo Meksikoje vykusios olimpinės futbolo rungtynės tarp Prancūzijos bei Brazilijos ir Meksikos bei Vokietijos. Joms stebėti E.Lucienė ant balkono buvo išstaciūsi televizorių. Vokiečių laimėjimą apie 2,30 val. žiūrcvai sutiko skardžiu valio ir tik po to ėmė skirstytis poilsio. Bet jcninių rengėjų laukė dar staigmena. Apie 3 val. atvyko

policija ir pradėjo laipdinti žemyn į apie 40 m aukščio pilies remonto darbams įrengtą kranausikorusius kaimo bernus. Policininkų darbą stebėjo gatvėje susirinkęs smalsuolių būrys. Visi naktibaldos buvo suregistruoti ir perduoti prokuratūrai.

Daugumas pramogautojų dar tą pačią naktį išvažinėjo. Nakvojė automobiliuose, klasių barake ir bendrabuty, sekmadienį kėlėsi vieni anksčiau kiti vėlokai ir vėl būriavosi, baigdami neužbaigtas kalbas ir dalydamiesi vakarykščiais išpūdžiais. Skaniai papietavę gimnazijos valgykloje, išsiskirstė namučiu.

----- xXx -----

M a ž o j i L i e t u v a l i t e r a t ū r o j e

Annabergo (Bonn 2) lietuvių literatūros būrelis gvildena literatūrą, ypač jos istorinius bei kultūrinius atspindžius ir jos poveikį į skaitytoją. Balandžio 11-13 buvo aptarta tema - Mažoji Lietuva literatūroje. 20 dalyvių susipažino su Simonaitytės romanu "Aukštųjų Šimonių likimas" bei su H.Sudermann'o "Lietuviškais apsakymais" (Litauische Geschichten). Vadovaujantis šiais kūriniams, buvo gilinamasi į Mažosios Lietuvos istoriją, į vokiečių ir lietuvių santykius, į Mažosios ir Didžiosios Lietuvos ryšius. Akivaizdžiai buvo pajustas skausmas, kad šiai lietuvių daliai neteko išlaikyti jos tiek vokiečiams, bet ir katalikiškiems lietuviams skirtingos kultūros.

Literatūrinėse diskusijose buvo suteikta daug vietos mažlietuviams papasakoti jų pergyvenimus Mažojoje Lietuvoje karo ir pokario laikais. Išryškėjo, kiek mažai mes žinome apie šių žmonių didžlietuviams skirtingus patyrimus. Prie Hitlerio jie buvo vokietinami, po karo lietuvinami. Artėjant sovietų armijai, jie buvo vokiečių išvaryti. Dar iki 1948 rusai vežė pabėgusius klaipėdiečius iš įvairių šalių atgal į Klaipėdos kraštą, kur jie buvo sugrūsti į sovchozus. Tie, kurie grįžo tuoj po karo į savus namus, buvo naujakurių iš Lietuvos iš namų išvaryti. Dar 1948-49 jie buvo beteisiai, nors ir neteko badauti kaip vokiečiams Rytprūsioje. Tik po 1948-49 buvo ir jiems išduoti pasai ir suteiktos lygios piliečio teisės. Nors oficialiai nebuvo uždrausta vokiškai kalbėti, bet mokykloje ir darbe tekdavo vis nukentėti už nemokėjamą gerai lietuviškai arba kalbėjamą klaipėdiečių tarpe. Naujakuriai kėlėsi iš Lietuvos tuoj pasibaigus karui ir jautėsi krašto ponais. Vietiniai, likę mažuma ir patyrę nuoskaudų, iškeliaavo į Vokietiją, kai po 1956 atsirado emigracijos galimybė.

Sekantis būrelio suvažiavimas įvyks spalio 10-12. Bus aptariami Radzevičiaus ir Ivanauskaitės, dviejų moderniausių Lietuvos rašytojų, novelės. Norintieji pasiruošti šiam suvažiavimui, gali kreiptis dėl tekstų gavimo pas: Arthur Hermann, C.M.v.Weber-Str.14, 6901 Bammenthal. Tel. 06223/40594.

P a b a l t i e č i ų k o n g r e s a s

Pabaltiečių krikščionių studentų sąjunga kasmet suruošia kongresą. Šiemetinis kongresas įvyko gegužės 28 - birželio 1 Annaberge tema - Krikščionybė ir tautiškas Pabaltij. Šiemet sueina 800 metų nuo Latvijos ir Estijos apkrikštijimo, o ateinančiais metais bus minima 600 metų Lietuvos krikšto priėmimo sukaktis.

Tautoms susiduriant, stiprėjo ryšys tarp krikščionybės ir tautiškumo. Šiandien Pabaltij šis ryšys vaidina lemiamą vaidmenį. Ypač katalikų Bažnyčios rolė Lietuvoje yra neatskiriamai susijusi su tautiniu susipratimu. Bet ir Estijoje pasigirsta vis daugiau balsų, reikalaujančių, kad Bažnyčia kreiptų daugiau dėmesio į tautos padėtį.

Dvi paskaitos įvedė į temos problematiką. Dr. R. G r u l i c h kalbėjo apskritai apie Bažnyčių, kalbos bei tautos ryšius. Jis išryškino, kad daug kur Bažnyčia parėmė tautinių kalbų ir kultūrų išsivystymą.

Labai giliai išmastytą paskaitą skaitė prof. G. A n s o n s iš Londono apie tikėjimą ir kultūrą. Teologijos mokslo šviesoje jis pristatė tikėjimo išraiškų priklausomumą nuo žmonių vidinės laikysenos - tradicijų palaikymo arba naujų kelių jėškojimo. Jis nurodė, kad mūsų Bažnyčia emigracijoje ir tėvynėje linksta į tradicijų palaikymą ir net į tam tikrą užsidarymą.

Trys paskaitos buvo skirtos daugiau istoriniams svarstymams. Prof. W. K a h l e kalbėjo apie liuteronų Bažnyčią ir tautinį susipratimą Pabaltij. Dr. K. J. Č e g i n s k a s pristatė religijos ir tautiškumo "susipynimą" Lietuvoje. Jis pastebėjo, kad katalikų Bažnyčios vaidmuo kaip tautinių interesų gynėjos išryškėjo tik šiame šimtmety. A. H e r m a n a s skaitė paskaitą apie lietuvių liuteronų sąmoningumą. Dvi sekančios paskaitos bei diskusijos lietė šiandieninį krikščionybės bei tautiškumo sąlytį. Kun.P. K l a v i n š pristatė Bažnyčios ir valstybės santykius Latvijoje, o kun.T. P ū l d - Estijoje. Šios paskaitos ir diskusijos bus paskelbtos šiemtinėje BALTISCHES JAHRBUCH laidoje.

M I R U S I E J I

E l i s a b e t h JOSEPHI, žymi rašytoja, mirė 1986 kovo 12 Sarstedte. Palaidota kovo 16 to miesto kapinėse. Į amžino poilsio vietą palydėjo iš 7-ių vaikų vienintelis dar gyvas likęs sūnus Wolfgang, 11 vaikaičių, 20 provaikių bei didelis būrelis draugų ir gerbėjų.

Buvo gimusi 1888 rugsėjo 7 Kurše. Tėvas buvo urėdas. 1910 ištekėjo už Kretingos pastoriaus Josephi. Savo gyvenimą su juo aprašė knygoje "Mūsų pastorius". Jam 1926 mirus, pasiliko našlė su 7 vaikais. Persikėlė gyventi į Šilutę, kur atidarė bendrabutį, kuriame gyveno daugiausia Šilutės gimnazijos mokiniai lietuviai, rusai ir lenkai. Pergyvenimus Kretingoje ir Šilutėje gambiai aprašė savo apsakymuose. Už literatūrinę kūrybą apdovanota auksiniu garbės žymeiniu ir Lietuvos vokiečių draugijos premija.

G u s t a v WAGNER, pastorius, mirė 1986 kovo 12 Celėje. Palaidotas kovo 15 Wietze kapinėse Waldfriedhof. Buvo gimęs 1907 rugsėjo 2 Mickuose, Šakių apskr. Gimnaziją baigė Marijampolėje. Teologiją, germanistiką, lituanistiką, pedagogiką ir filosofiją studijavo Vytauto Didžioji universitete Kaune, vėliau Vilniuje ir Frankfurte a.M. 1935 balandžio 28 ordinuotas kunigu evangelikų liuteronų bažnyčioje Šiauliuose. Sielovados darbą dirbo Marijampolėj, Kalvarijoj, Vilkavišky, Pilviškiuose bei Virbaly. 1935-1939 mokytojavo Kr. Donelaičio gimnazijoje Pagėgiuose. Kunigavo Žem. Naumiesty, Jurbarke ir kt. 1941 repatriavo į Vokietiją, dirbo Vak. Prūsiose. Filosofijos daktaro laipsnį įsigijo 1943 Karaliaučiaus universitete.

Po karo atvyko į Hageną, kur vedė ir dirbo pastoracinį darbą. 1959 Herderio institutas Marburge išleido jo disertacinį darbą apie Lietuvos vokiečius, jų kultūrinės bei ekonomines draugijas tarp dviejų pasaulinių karų. Paskutinis jo darbas - Evangelizacijos ir maldos draugijos Lietuvoje ir Saßgittery 1971-1977. Liko našlė, dvi dukros, sūnus ir 5 vaikaičiai. Visi trys broliai žuvo per II pasaulinį karą.

L e o n a s URBA, VLB Schwetzingeno apylinkės narys, mirė 1986 birželio 6 Memmingene. Palaidotas birželio 10 to miesto kapinėse. Laidojimo apeigas atliko ir atsisveikinimo kalbą pasakė vietos vokiečių katal. kunigas. Dalyvavo pusšimtis asmenų, tarp jų - grupelė buvusių bendradarbių 8591 LS lietuvių kuopoje Schwetzingene. Ant kapo padėti VLB Schwetzingeno ir Memmingeno apylinkių vainikai ir daug gėlių puokščių. Po laidotuvių jų dalyviai susirinko į svetainę užkandžių.

Buvo gimęs 1920 liepos 18 Krakių valsč., Kėdainių apskr. ūkininko šeimoje. Į Vokietiją atvyko karui baigiantis vokiečių aviacijos (Luftwaffe) uniformoje. Nuo 1949 iki išėjimo į pensiją 1985 tarnavo įvairiose amerikiečių armijos darbo kuopose. Šeima likusi Lietuvoje; su ja jokio ryšio neturėjo.

K a r o l i n a BJELSKIENĖ-Markūnaitė-Šreifeldienė mirė 1986 birželio 16 sūnaus Valterio bei marčios dr.med.Olės Birutės Šreifeldų namuose Reinheim-Georgenhausene. Palaidota birželio 20 Hüttenfeldo kapinėse šalia prieš pusketvirtą metų mirusio savo vyro Jono Bielskio. Laidojimo apeigas atliko tėv. Alf. Bernatonis. Kapinių koplyčioje varognėlais grojo mokyt. Arvydas Paltinas. Čia tėvas A. Bernatonis kvietė visus melsti Viešpatį Dievą, kad gendantį velionės kūną prikelto tobulam amžinam gyvenimui. Ramino Kristaus žodžiais - Nenusiminkite, kas mane tiki, neturės mirties per amžius.

Prie kapo duobės atsisveikinimo žodį tarė buv. velionės dukraičių mokytojas kun. Fr. Skėrys. Ant kapo padėta keletas gražių vainikų. Dalyvavo pusšimtis tautiečių. Visi laidotuvių dalyviai pakviesti į Vasario 16 gimnazijos valgyklą pietų ir kavutės. Velionė buvo gimusi 1899 sausio 19 Utenoje. 1921 ištekėjo už Adolfo Šreifeldo, su kuriuo susilaukė dukters Zenės (dabar Tendzegolskienė) ir sūnaus Valterio. Jam 1945 birželį mirus, 1962 ištekėjo už Jono Bielskio Kaune. Su juo 1971 balandžio 22 atvyko į Vak. Vokietiją ir apsigyveno Manneime. Vyruį 1982 gruodį mirus, persikėlė pas sūnų bei marčią į Reinheimą, kur iki mirties buvo rūpestingai slaugoma.

A n s a s TRAKIS, vyskupas, mirė Čikagoje 1986 birželio 23. Palaidotas iš Tėviškės bažnyčios Čikagos lietuvių tautinėse kapinėse birželio 26. Laidojimo apeigas atliko 9 evangelikų bei reformatų kunigai. Velionis mirtį paminėjo Čikagos lietuvių ir amerikiečių dienraščiai, informuodami apie jo mirties aplinkybes ir veiklą.

Velionis buvo gimęs 1912 birželio 2 Kuršelių kaime, Klaipėdos apskr. 13-kos vaikų šeimoje. 1934 baigė Vytauto Didžioji gimnaziją Klaipėdoje. Studijavo ir baigė Evangelikų teologijos-filosofijos fakultetą Vytauto Didžioji universitete Kaune. Mokslus gilino Baselio ir Žüricho universitetuose Šveicarijoje. Kunigu ordinuotas 1940.VII.28 Tauragėje, vyskupu - 1983.XII.4 Toronte. Pirmas lietuvių evangelikų vyskupas išeivijoje. Organizavo liet. evang. sinodą ir Bažnyčią tremtyje. Nuo 1951 Čikagos Tėviškės parapijos klebonas. Dalyvavo Ženevos ekumeniniuose seminaruose, atstovavo liet. evang. jaunimui pasauliniuose Bažnyčių suvažiavimuose Oksforde. Paveikiai dalyvavo BALfe - buvo jo direktorius ir Centro valdybos vicepirmininkas.

L i e t u v i ū e v a n g e l i k ū k a l e n d o r i u s

Š.m. rugpjūčio 15-17 įvyks Neustadte, prie Baltijos jūros, VII-sis lietuvių evangelikų sąskrydis. Adresas: 2430 Neustadt/Ostholstein, Kirchenstr.7, parapijos patalpose. Sąskrydžio atidarymas - rugpjūčio 15, 19 val. Pagrindinė suvažiavimo tema - Šventosios Dvasios veikimas. Paskaitas skaitys kunigai M. Klumbys ir R.Lupp. Antros dienos vakare bus pobūvis prie Baltijos krantų. Rugpjūčio 17 d. 11.30 val bus pamaldos su Šv.Vakariene.

Už nakvyne ir maistą užsimoka dalyviai patys. Norintieji sąskrydyje dalyvauti, prašomi iš anksto registruotis pas rengėją Ričardą Baliulį, Ohlendiekskamp 9, 2000 Hamburg 65. Tel.040/6029606.

Lapkričio 21-23 įvyks Annaberge, Bonnoje, dvasinio susikaupimo dienos. Paralėliai bus ir bažnytinės tarybos suvažiavimas bei sekantis valdybos posėdis. Per praėjusį bažnytinės tarybos posėdį Hüttenfelde nutarta 1988 surengti sinodą Bonnoje, Annaberge. Apie tai bus pranešta vėliau. Be to, valdyba dar nutarė įsteigti teologinį seminara diakonams ruošti.

Pamaldos lietuviams evangelikams bus Lebenstede š.m. rugpjūčio 3, o Bremene - rugsėjo 14 įprastose vietose.

----- xXx -----

XXXIII EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Šiemet įvyks liepos 27 - rugpjūčio 3 Austrijoje - A-5026 Salzburg-Aigen, Bildungshaus St. Virgil, Ernst-Grein-Str.14. Tel. (06222)-23445. Iš Salzburgo gelež.stoties pasiekiamas per 10-15 minučių už 80 austr.šilingų.

Vieno asmens kambarys su pilnu išlaikymu vienai dienai kainuos 480 a.šilingų, dvigubam kambariui - 430 a.šil. Registracijos mokestis - 65 DM, nedirbantiems jaunuoliams - 25 DM. Užsiregistravusių jau yra daugiau kaip 100 asmenų iš viso pasaulio. Rengėja - Irena Joerg, A-6473 Wens-Pitztal, Tirol. Tel. (0043)-05414/236.

P r o g r a m a

Sekmadienis	(liepos 27)	20 val.	- Atidarymas ir susipažinimas.
Pirmadienis	(" 28)	10 "	Dr.Juozas Girnius - Bytautas, Dovydaitis ir Šalkauskis, lietuvių filosofijos pradininkų 100 m. gimimo proga
		20 "	Dr.Povilas Reklaitis - Zalburgiečių imigracija į Lietuvą
		21 "	Kun.Foerg - Was kann Osterreich für Litauen tun?
Antradienis	(" 29)	10 "	Dr.Paulius Rabikauskas - Krikščionybės įvedimas į Lietuvą
		16 "	Dr.Kęstutis Girnius - Branduoliniai ginklai (strategija ir dorovė)
Trečiadienis	(" 30)	10 "	Vincas Natkevičius, M.A. - Vytautas Mačernis
			Popiet - Ekskursija į Salzburgo apylinkes
Ketvirtadienis	" 31)	10 val.	Dr.Alfred Bammesberger - Baltistikos pozicija indoeuropiečių kalbos tyrinėjimuose
		20 "	Dr.Violeta Kelertienė - Lietuvio santykis su gamta mūsų prozoje
Penktadienis (rugpj.)	1)	10 "	Dr.Antanas Paškus - Psichologijos amžius
		20 "	T ė v y n ė s v a l a n d ė l ė
Šeštadienis (" 2)	10 "		Dr.Valdemaras Cukuras - Teologijos laukas 20 metų po Vatikano II Koncilijaus praslinkus: problemos, iššūkiai, sprendimai
		20 "	Solistės Ginos ČAPKAUSKIENĖS koncertas
Sekmadienis (" 3)	10 "		U ž d a r y m a s ir Studijų savaitės įvertinimas

--- oOo ---

S k a i t y k i m e PASAULIO LIETUVI!

Pasaulio LB valdybos leidžiamas, žurnalisto Broniaus Nainio gabiai redaguojamas, modernus, visados aktualus, gausiai iliustruotas, pigus mėnesinis žurnalas PASAULIO LIETUVIS spausdina žinių apie lietuvius, jų gyvenimą ir veiklą visame pasaulyje. Kas kartą su juo susipažįsta, skaito visą laiką.

PASAULIO LIETUVIS, 5620 South Claremont Sve., Chicago, Ill, 60636, USA.

Prenumerata metams - tik 12 dolerių. Prašykite numerio susipažinimui.

IR VOKIETIJOS LIETUVIAI REMIA LITUANISTIKOS KATEDRĄ

Š.m. liepos pradžioje į Pasaulio LB fondą pasiūsta 800 DM Lituanistikos katedrai Illinois universitete Čikagoje. Šią sumą sudėjo: Vokietijos LB tarybos nariai per metinį suvažiavimą 1985 500,--DM; J.Damskis iš Krefeldo 200,--DM ir A.Banaitis iš Miesau 100,--DM.

Lituanistikos katedra jau įsteigta ir veikia. Pasaulio LB fondas stengiasi dar šiemet sumokėti likurią skolą Illinois universitetui. Auką prašome siūsti:

Lehstuhl der Lituanistik, Konto-Nr.8.9516.24 Volksbank Kreis Bergstrasse, BLZ 509 914 00 6840 Lampertheim.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Justinas Lukošius iš Romuvos	100 DM
Schwetzingeno lietuvių vyrų būrelis per Joną Vitkų	70 "
Dr.med.Vladas Raišys iš Ottwalderio	50 "
Povilas Baužys iš Horbo	35 "
Adolfas Miskelevičius iš Mainzo, Izidorius Sragauskis iš Hamburgo ir Jonas Stravinskas iš Limburgo po	30 "
A.Lipšys iš Mainzo	26 "
Barnardas Budreika iš Hüttenfeldo, P.Bajoriūnas iš Heidesheimo,	
Martin Sprogies iš Schwetzingeno ir dipl.inž.Alois Panzer iš Halterno po	20 "
J. Kriščiūnas iš Heidesheimo	12 "
M.Tumaitis, A.Sivonis ir A.Staniulis iš Mainzo po	10 "
Danutė Janutienė iš San Francisco ir dipl.inž.Stasys Kungys iš Hacienda Heights, California, USA po	US dolerių 20
Henrikas Stasas iš Clevelando, Ohio, USA	" " 25

NEĮVYKS LIETUVIŲ VAIKŲ VASAROS STOVYKLA

Dėl mažo įsiregistravusių vaikų skaičiaus š.m.liepos 27 - rugpjūčio 10 numatyta lietuvių vaikų vasaros stovykla Romuvoje (Hüttenfeld) n e į v y k s .

N u m a t o m i r e n g i n i a i

- Liepos 26 - Europos kraštų LB ir Lietuvių jaunimo sąjungos vadovų suvažiavimas Salzburge (Austrija), Bildungshaus St.Virgil, Ernst-Grein-Str.14.
- Liepos 27 - rugpjūčio 3 - XXXIII Europos lietuviškųjų studijų savaitė (žr.psl.15)
- Liepos 17-19 - Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas - mokslinė konferencija Hüttenfelde,.
- Lapkričio 15 - Vokietijos LB tarybos rinkimai.
- Lapkričio 22 - Balsų į Vokietijos LB tarybą rinkimų skaičiavimas.
- Lapkričio 21-23 - Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Hüttenfelde.
- 1987 vasario 14 - Vasario 16 minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhaus'e.

A t s i ū s t a p a m i n ė t i

Lietuvių kultūros institutas. JAHRESTAGUNG.1985. SUVAŽIAVIMO DARBAI. 128 psl. Kaina 10 DM./ 3 dol. 6840 Lampertheim 4 (Hüttenfeld), Romuva.

LKI suruošia kasmet suvažiavimą, kuriame skaitomos mokslinės paskaitos. 1985 toks suvažiavimas įvyko spalio 18-20. Jame mokslines paskaitas skaitė penki profesorių bei daktarų laipsniais pasipuošę prelegentai. LKI vedėjas Vincas Bartusevičius, M.A., tas paskaitas suredagavo ir dabar išleido atskira knygte. Prelegentų paskaitos išleistos ir atskirais sąsiuviniais. Išspausdinti paskaitų originalai, t.y. ta kalba (vokiečių ar lietuvių), kuria buvo skaityti.

Turiny: Leidėjo pratarmė. Povilas Reklaitis, Lahn 2 - Maciej Strykowski als Historiker Litauens (1 - 18). Gerhard Bauer, Bielefeld - Das litauische Gewohnheitsrecht (1 - 36). Manfred Klein, Bielefeld - Bettler und Bettelwesen in litauischen Sprichwörtern (1 - 23). Eberhard Demm, Paris - Die Deutsche-Litauische Gesellschaft (1917 - 1918) (1-20) Kajetonas J.Čeginskas, München - Didysis Vilniaus seimas ir demokratinės minties raida Lietuvoje (-20).

GOTTES UNTERGRUND-KAEMPFERIN N i j o l ė S a d ū n a i t ė . Vor Gericht - Erinnerungen - Briefe. Christiana-Verlag. Stein am Rhein (CH-8260 Stein a.Rhein/Schweiz 170 psl su paveiklais. Tai Sadūnaitės atsiminimų MVD OBJEKTYVE lietuvių kalba vertimas su paaiškinimais.

Vokietijos LB valdyba D-6840 Lampertheim 4, Romuva. Tel. 06256-322
Sąskaita banke (Bankverbindung) - Deutsche Bank Weinheim BLZ 670 700 10 Konto-Nr.5817978